

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Pasztorálteológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai licenciátus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Bevezetés s liturgikába					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Diósi Dávid				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			–				
2.4 Tanulmányi év	2018/19	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	–
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	–
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					7
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					75
3.8 A félév össz-óraszama					28
3.9 Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincs
4.2 Kompetenciabeli	• nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tábla, vetítő, Cd-lemez, kották
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• –

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	A liturgia több akar lenni, mint a liturgia végzésének szabályaival és a liturgikus étellel kapcsolatos konkrét teendőkkel foglalkozó önálló teológiai ág; több mint a rituális előírások kompendiuma. Légyegéhez tartozik a liturgia teológiai megalapozása. A jövőbeli papokat ugyanis nem csupán a liturgikus előírások elsajátítására kell nevelni, hanem liturgikus szellemű életre. Jelen kurzusban a kispap-teológus megismerkedve az alapfogalmaival betekintést nyer a liturgiába.
Transzverzális kompetenciák	• liturgiátörténeti és liturgiateológiai ismeretek • a kereszténység szerepének ismertetése a kultúrtörténetben

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• a liturgia alapfogalmainak megismerése • általános ismeretek a liturgiáról
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• kulcsfogalmak elsajátítása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<i>A liturgia fogalma</i>	előadás, magyarázat	
<i>A liturgia teológiája I</i>	előadás, magyarázat	
<i>A liturgia teológiája II</i>	előadás, magyarázat	
<i>Az emberi test, a liturgikus cselekmény közege: Testi kifejezésformák a liturgiában</i>	előadás, magyarázat	
<i>A liturgikus ruha</i>	előadás, magyarázat	
<i>A természetes anyagok</i>	előadás, magyarázat	
<i>A liturgikus edények</i>	előadás, magyarázat	
<i>A liturgikus tér</i>	előadás, magyarázat	
<i>A szentségek I: Általános bevezető</i>	előadás, magyarázat	
<i>A szentségek II: A beavatás szentségei</i>	előadás, magyarázat	
<i>A szentségek III: A bűnbánat szentsége, A betegek kenete, Az egyházi rend szentsége, A házasság szentsége</i>	előadás, magyarázat	
<i>A szentelmények: Áldások és körmenetek</i>	előadás, magyarázat	
<i>A búcsú teológiája</i>	előadás, magyarázat	
<i>Áhítatgyakorlatok, liturgikus népszokások és gyakorlatok</i>	előadás, magyarázat	
Könyvészet • NÓDA MÓZES: A szentségek ünnepe, Kolozsvár 2008. • KUNZLER, MICHAEL, <i>Az Egyház liturgiája</i> (AMATECA 10), Szeged 2005. • VAGAGGINI, CYPRIAN: <i>Theologie der Liturgie</i>, Einsiedeln/ Zürich/ Köln 1959. • DOLHAI LAJOS, <i>A liturgia teológiája</i>, Budapest 2002. • MEYER, HANS BERNHARD/ AUF DER MAUR, HANSJÖRG/ FISCHER, BALTHASAR/ HÄUßLING, ANGELUS/ KLEINHEYER, BRUNO (SZERK.): <i>Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft 3: Gestalt des Gottesdienstes. Sprachliche und nichtsprachliche Ausdruckformen</i>, Regensburg 1990. [röv. GDK 3]		

- MEYER, HANS BERNHARD/ AUF DER MAUR, HANSJÖRG/ FISCHER, BALTHASAR/ HÄUßLING, ANGELUS/ KLEINHEYER, BRUNO (SZERK.): *Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft 4: Eucharistie. Geschichte, Theologie, Pastoral*, Regensburg 1989. [röv. GDK 4]
- KUNZLER, MICHAEL: *Liturge sein. Entwurf einer Ars celebrandi*, Paderborn 2007.
- VÁRNAGYI ANTAL: *Liturgika. Szertartástan: Az Egyház nyilvános istentisztelete*, Abaliget 1995.
- MEßNER, REINHARD: *Einführung in die Liturgiewissenschaft* (UTB 2173), Paderborn/ München/ Wien/ Zürich 2001.
- DIÓSI, DÁVID: *A búcsú: szentelmény. Egy középkori gyakorlat újkori teológiája*, in: *Keresztény Szó* 11 (2000/ 10), 9-13.

Ajánlott irodalom:

- **Diósi, Dávid:** *Az esszéus "keresztség" Qumránban*, in: *Teológia* 35 (2001/3–4), 15-28.
- **Diósi, Dávid:** *Die mittelalterliche Kaiser-/ Königssalbung als "Sakrament". Das Aufkommen der Königssalbung im Abendland*, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai - Theologia Catholica Latina* 47 (2002/1), 135-148.
- **Diósi, Dávid:** *Die "heilige und heilbringende Schau". Spätmittelalterliche Elevationsfrömmigkeit*, in: *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Theologia Catholica Latina* 53 (2008/ 2), 3-35.
- **Diósi, Dávid:** *Teológiai és gyakorlatbeli hangsúlyeltolódások a középkor liturgikus életében és szemléletében*, in: *Studia Theologica Transsylvaniensia* 10 (2008/ 2), 99-131.
- **Diósi, Dávid:** *Egy szín alatti áldozás az őskeresztény egyházban? Szentírástudományi és liturgiátörténeti vizsgálat*, in: *Keresztény Szó* 11 (2000/ 9), 1-5.
- **Diósi, Dávid:** *A középkori liturgia "esküdt ellensége": a szexualitás*, in: *Keresztény Szó* 11 (2000/ 4), 28-32.
- **Diósi, Dávid:** *A régi újhold*, in: *Keresztény Szó* 18 (2007/ 3), 9-11.
- **Diósi, Dávid:** *Der Adventskranz. Seine Geschichte und Symbolik*, Kolozsvár 2008.
- **Diósi, Dávid:** *Bestattung in Israel*, in: Dávid Diósi, "Von seinem Glanz erstrahlen die Wolken..." (Ps 18,13). *Theologische Beiträge*, Kolozsvár 2008, 11-59.
- **Diósi, Dávid:** *Kultische Nacktheit*, in: Dávid Diósi, "Von seinem Glanz erstrahlen die Wolken..." (Ps 18,13). *Theologische Beiträge*, Kolozsvár 2008, 63-86.
- **Diósi, Dávid:** *Das Entstehen einer eigenen liturgischer Kleidung*, in: Dávid Diósi, "Von seinem Glanz erstrahlen die Wolken..." (Ps 18,13). *Theologische Beiträge*, Kolozsvár 2008, 89-131.
- **Diósi, Dávid:** *Der Eigencharakter der liturgischen Feiern*, in: Dávid Diósi, "Von seinem Glanz erstrahlen die Wolken..." (Ps 18,13). *Theologische Beiträge*, Kolozsvár 2008, 135-156.
- **DIÓSI, DÁVID:** *Amikor ember és angyal csókot vált. Plaidoyer a liturgia angeológiai dimenziójának „reneszánszáért”*, in: *Vigilia* 74 (2009), 580–583.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Könyvészet		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- liturgikus ismeretek elsajátítása

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Kollokvium	80 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	20 %
10.5 Szeminárium / Labor	-	-	
	-	-	

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei
a leadott kurzus általános ismerete
10.7 A parciális vizsga
-
10.8 A félévi vizsga formája
A félévi vizsga szóbeli formában történik. Minden félévi vizsgára jelentkező hallgató a megadott tételekből kettőt húz, és szabad választás alapján a két tétel egyikének lényegre törő bemutatásával vizsgázik. A vizsga, a másik húzott tétel, ill. szükség esetén az anyag többi részéből további kérdések megválaszolásával válik teljessé. A félévi vizsgára a tételsort a parciális vizsgát követő héten adom meg.
10.9 A vizsgatételsor ismertetésének legkésőbbi ideje:
a vizsgaszesszió kezdete
10.10 A szemináriummal kapcsolatos elvárások
-

Kitöltés dátuma

2018.04.27.

Előadás felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018.04.28.

Intézetigazgató

Dr. Oláh Zoltán